

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 295/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpenej advokátskou kanceláriou Krion Partners s. r. o., Palisády 50, Bratislava,, v mene ktorej koná advokát JUDr. Mário Kluka, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 214/2017 z 30. januára 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 157/2018 z 24. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 214/2017 z 30. januára 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 157/2018 z 24. septembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou z 21. decembra 2009 domáhala (pôvodne aj s manželom, pozn.) na Okresnom súde Bratislava IV (ďalej len „súd“) určenia vlastníckeho práva, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností. K žalobe predložila aj viaceré geodetické podklady vypracované autorizovaným geodetom ([REDACTED]), ktoré podľa nej preukazovali dôvodnosť ich nároku.

3.1 Žalovaní, naopak, predložili súdu na pojednávaní 29. apríla 2014 znalecký posudok vypracovaný znalcom [REDACTED] a sťažovateľka na tomto pojednávaní navrhla zmenu žalobného návrhu, ktorým sa domáhala určenia, že špecifikované nehnuteľnosti (vyplývajúce z geometrického plánu) patria do dedičstva po jej matke. Súd návrhu vyhovel.

3.2 Na základe návrhov sporových strán súd 23. apríla 2015 nariadil znalecké dokazovanie a znalec ([REDACTED]) predložil súdu znalecký posudok 11. februára 2016.

3.3 Sťažovateľka na pojednávaní 6. decembra 2016 navrhla súdu, že má ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, a predloží v tomto smere ďalší geometrický plán a nový znalecký posudok, avšak súd jej nestanovil žiadnu lehotu na ich doplnenie a žiadnym spôsobom nepoučil sťažovateľku o jej procesných právach, dokedy má tieto predložiť, ani o sudcovskej koncentrácii konania zakotvenej v § 153 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), hoci v jej prípade išlo o konanie začaté ešte za účinnosti už neplatného procesného kódexu (Občianskeho súdneho poriadku, pozn.)

3.4 Do pojednávania 8. februára 2017 sa jej to z objektívnych dôvodov (časová zaneprázdnenosť geodetov a znalcov) nepodarilo, a sťažovateľka preto žiadala aj odročiť toto pojednávanie. Súd však na pojednávaní rozhodol tak, že jej návrh na doplnenie dokazovania zamietol a neprípustným spôsobom vyhlásil dokazovanie za skončené a rozsudkom zo 7. apríla 2017 žalobu sťažovateľky zamietol.

4. Proti rozsudku súdu podala sťažovateľka odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala svoje procesné práva, a tiež neskúmal, či odôvodnenie znaleckého posudku znalca ustanoveného súdom zodpovedalo pravidlám „správneho“ myslenia. V rámci odvolacieho konania predložila sťažovateľka nový geometrický plán č. 10/2017 vyhotoviteľa [REDAKOVANÉ], ktorý potvrdzoval správnosť úradne overeného geometrického plánu, ktorý predložila so žalobou a 11. októbra 2017 aj znalecký posudok č. 7/2017 znalca [REDAKOVANÉ].

5. Napadnutým rozsudkom krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil, avšak k jej odvolacím námietkam sa nevyjadril, len konštatoval, že sa stotožňuje v celom rozsahu s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Následne preto podala sťažovateľka mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, prípustnosť ktorého odvodzovala § 420 písm. f) CSP. Bola toho názoru, že krajský súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil predloženie nového geometrického plánu a znaleckého posudku a vec nesprávne právne posúdil.

6. O dovolaní sťažovateľky rozhodol napadnutým uznesením najvyšší súd tak, že dovolanie odmietol ako procesne neprípustné.

7. Podľa sťažovateľky krajský súd porušil jej označené práva aj tým, že nepostupoval podľa § 387 ods. 2 a 3 CSP (ako príklad uvádza nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13. novembra 2018, ale keďže tento argument v opravných prostriedkoch výslovne neuviedla a neuplatnila, preto sa ním ústavný súd nezaoberal, pozn.). Najvyšší súd podľa jej tvrdenia tiež interpretoval otázku prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP reštriktívne, formalisticky a v rozpore s jeho účelom, teda ústavne nekonformne, hoci bol konfrontovaný s napadnutým rozsudkom krajského súdu, pri ktorom

zjavne došlo k porušeniu § 387 ods. 3 CSP. Nepreskúmaním podstaty dovolania tým najvyšší súd zasiahol aj do princípu právnej istoty sťažovateľa, ktorý je súčasťou nosného ústavného princípu právneho štátu zakotveného čl. 1 ods. 1 ústavy.

8. Sťažovateľka na základe uvedeného v petite navrhla, aby ústavný súd vyhovel jej ústavnej sťažnosti a vyslovil, že jej označené práva v bode napadnutým rozsudkom a napadnutým uznesením porušené boli. Súčasne sa domáha zrušenia uvedených rozhodnutí a vrátenia veci na ďalšie konanie najvyššiemu súdu, resp. krajskému súdu. Požaduje aj náhradu trov konania v sume 415,51 €.

II.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré v sťažnosti označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011, I. ÚS 330/2019).

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

15. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (III. ÚS 66/2018).

16. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Podľa § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

17. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Podľa § 470 CSP ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

19. Podľa § 153 ods. 1 a 2 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

20. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

21. Ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava). Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni.

22. V nadväznosti na uvedené ústavný súd pripomína, že podľa konštantnej judikatúry posudzuje napadnuté rozhodnutie iba z hľadiska kritérií ústavných predpisov a nimi garantovaných základných práv a slobôd. Vzhľadom na to nie je jeho úlohou do detailov preskúmať každý prípad z pozície v okolnostiach prípadu aplikovaných právnych noriem ani opätovne podrobiť revízií napadnuté rozhodnutia so zámerom „vylepšiť“ ich odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam eventuálnych pochybení všeobecných súdov, ak tieto nemajú takú relevanciu alebo intenzitu, ktorá by mohla spochybniť konformitu záverov napadnutých rozhodnutí s ústavou (m. m. IV. ÚS 270/09, IV. ÚS 27/2010).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

23. V rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie v záhlaví, resp. v bode 1 označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, i napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ústavný súd so zreteľom na ňou uplatnenú argumentáciu (v bodoch 5 až 7) dospel k názoru, že táto nie je opodstatnená.

III.A K napadnutému rozsudku krajského súdu

24. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti stabilne tiež uvádza, že z princípu nezávislosti súdov podľa čl. 144 ods. 1 ústavy vyplýva zásada voľného hodnotenia dôkazov (I. ÚS 67/06). Ústavnému súdu zásadne neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy (vyjadrenia fyzických osôb a právnických osôb, listiny, výsluchy svedkov, znalecké dokazovanie a iné), resp. ich dostatočnosť pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej. Takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore s právomocami ústavného

súdu, ale popieral by základnú zásadu ústnosti a základnú zásadu bezprostrednosti súdneho konania, ktoré vytvárajú najlepšie predpoklady na zistenie materiálnej pravdy (III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012). Pokiaľ všeobecné súdy ústavné garancie vyplývajúce najmä z čl. 46 až čl. 50 ústavy rešpektujú, ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenia dôkazov všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s hodnotením sám nestotožňoval (II. ÚS 593/2011, III. ÚS 889/2018). Ústavný súd nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

25. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu (ktorý posudzoval komplexne a vo vzájomnej súvislosti s obsahom rozsudku okresného súdu na 20 stranách, body 1 až 52) dospel k záveru, že krajský súd okrem konštatovania v bode 87, že *„súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom, na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 ods. 1, 2, 3 C.s.p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 C. s. p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil (§ 220 ods. 1, 2 C. s. p.)“*, a konštatovania v bode 88, že sa v celom rozsahu stotožnil i s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a správnosťou dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 2 CSP, v bode 89 tiež jasne uviedol, že *„nebral do úvahy žalobcom zaslaný znalecký posudok č. 7/2017 vyhotovený znalcom [REDACTED], nakoľko prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolacom konaní použiť len za splnenia aspoň jednej zo zákonom taxatívne vymenovaných podmienok (§ 366 C.s.p.), pričom v prebiehajúcom odvolacom konaní nebola žiadna z nich splnená“*.

26. Aj keď je teda zrejmé, že krajský súd reagoval len minimálne na odvolacie námietky sťažovateľky (pozri bod 81), intenzita prípadného zásahu do jej označených práv nemohla komplexne na základe jej argumentov dosiahnuť takú mieru, ktorá by bola z ústavného hľadiska neakceptovateľná alebo neudržateľná, keďže prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05). S jej opakovanými námietkami sa totiž v zásade vysporiadal v odôvodnení rozhodnutia

i súd prvej inštancie a tiež dovolací súd. V tomto smere poukazuje ústavný súd na dôvody v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu (body 68 až 70) k otázkami predložených znaleckých posudkov, ako aj závery okresného súdu, s ktorými sa krajský súd stotožnil (sú rozpísané v bodoch 71 až 75). Tieto názory sa týkali aj ďalšieho a nemenej závažného dôvodu zamietnutia žaloby, a to pre nesprávne, resp. neúplne označenia aktívne vecne legitimovaných osôb na podanie žaloby, keďže z osvedčenia o dedičstve po matke sťažovateľky vyplýva, že okrem nej boli dedičmi zo zákona aj ďalšie dve osoby a sťažovateľka ich v žalobe ako strany sporu nikdy neoznačila. Ústavný súd sa domnieva, že prezentované názory sú jasné a zrozumiteľné, a na tom nemení nič ani skutočnosť, že sťažovateľka s nimi nesúhlasí. V tomto prípade tak absentovala aj bdelosť sťažovateľky pri hájení svojich práv („vigilantibus iura scripta sunt“), o to zvlášť, ak išlo o sporovú stranu riadne zastúpenú osobou práva znalou.

27. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) totiž nepatrí právo sporovej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sporová strana predkladá (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 284/08). Pod právom na spravodlivý súdny proces vo vzťahu k vykonávaniu dokazovania treba rozumieť, že účastníkovi konania musí byť poskytnutá možnosť podieľať sa zákonom ustanoveným spôsobom na dokazovaní, čo znamená dôkazy navrhovať, byť prítomný na vykonávaní dokazovania vrátane práva klásť účastníkom otázky a k navrhovaným a už vykonávaným dôkazom sa vyjadrovať (m. m. III. ÚS 60/04, ešte podľa skoršej procesnej úpravy – Občiansky súdny poriadok).

28. To, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje samo osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

29. Keďže medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je v okolnostiach danej veci žiadna spojitosť, ústavný súd jej ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (podobne II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08, I. ÚS 296/2010 a iné).

III.B K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu

30. Ústavný súd preskúmal predložené napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a konštatuje, že ku kľúčovým aspektom dovolania z 23. marca 2018, ktoré bolo pripojené k ústavnej sťažnosti, sa najvyšší súd vyjadril primerane a ústavne udržateľným spôsobom v bodoch 6 až 19 na strane 7 až 13. Najvyšší súd zrozumiteľným spôsobom interpretoval a aplikoval svoju relevantnú prejudikatúru a tiež reagoval na podstatné námietky sťažovateľky v dovolaní (pozri napr. body 10, 11 a 16).

31. Keďže obsah rozhodnutia najvyššieho súdu je sťažovateľke známy a ústavný súd sa po jeho preskúmaní nestotožnil s námietkami uvedenými v bode 7 jej ústavnej sťažnosti, ústavný súd tieto názory najvyššieho súdu bližšie už necitoval.

32. Vzhľadom na prezentované závery ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky i vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu